

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Praxis Beneficiorvm D. Petri Rebvffi Montispessvlani
Ivrvim Doct. Ac Comitiss, Ivrisqve Pontificii Ordinarii
Professoris Paris. & ibidem in supremo Senatu Causarum
Patroni**

Rebuffi, Pierre

Coloniae, 1610

Regula cancellariæ de non tollendo ius quæsitum cum sua declaratione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63686](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63686)

inguli, valet presentatio cuiuslibet. cap. 1. Et de iure patronatus. clem. si. illo tit. supra dixi in materia deuolutionum, an vt singuli presententur.

32 Sed in hoc casu non est opus derogatione iuris patronatus, quia omnes presentauerunt, & functi sunt officio suo, licet diuersos presentauerint: vt supra in signatura scripsi, in derogatione iuris patronatus.

33 Si in signatura sit, Quod literæ in forma, si neutri, si nulli, subrogationis, &c. expediri valeat, nulla alia litis mentione facta, bulla poterit expediri in forma si neutri: quia faciendo mentionem de si neutri, vel si nulli, satis exprimebat litem, maxime si in signatura sit [hæc clausula] litigiosum, &c. Cuius litis litatum, quæ clausula solet poni: vt superius in signatura scripsi.

34 Item si in signatura est, quod nomina & cognomina colligantium exprimi possint: poterunt exprimi & nomina colligantis cum aduersario meo, tam in hoc rescripto, quam in rescripto subrogationis.

35 Si in signatura dispositiuè beneficium dicatur reseruatam, non est opus apponere clausulam deuolutionis: si verò non dicatur dispositiuè reseruatam, sed conditionaliter, quia forsitan est reseruatam: tunc deuolutio dispositiuè exprimetur, quia dum est reseruatam, non est deuolutum: quia collatio fuit semper apud Papam.

In gratia si neutri me. 36 Addendum est quòd in hac gratia si neutri, si vnus tacita lite pendente inter duos resignet in curia fauorem tertij, & illi prouideatur: si postea colligans impetret non facta mentione prouisionis illi tertio factæ, literæ tanquàm subreptitiæ non valebunt: quia Papa non concessisset secundo, si fuisset expressa prima prouisio. c. cum iustis, de concessio. pr. et.

Derogatio- nes dantur in gratia si neutri. 37 Et in gratia ista si neutri, dantur omnes derogationes priuilegiorum & indulgentiarum, etiam iuris patronatus laicorum: quia iam patroni consenserunt in illa vacatione, Nec non Principum & Regum iuris patronatus derogatur, si antea semel fuisset derogatum: vt est in reg. Alex. 6. in hoc tit. Et titul. de signat. grat. quando patroni presentassent, vt dictum fuit.

38 Et aduerte lector beneuole, iustum ferè volumen absolueram, dum in lucem prodierunt Commentaria Doc. Gomef. in regulas cancellariæ: quibus visis, ne vel eadè me repetere, vel nimum operi meo detrahere contingeret, institui ne repetèdo tædio forem, diuturnam hunc meum laborem paucis perstringere: & prout hic quisque locus desideraret, seligere notabilissima, in supplementum videlicet eorum quæ bona uenia doctissimus ille Gomefius omisit. Quamobrem boni consules, cum hoc loco regulam 16. interfero, & postea alias, quæ in forensi iudicio frequètes sunt in Francia.

De non tollendo ius quesitum, reg. 16. cum sua declaratione.

Item ne per varias, quæ pro commissionibus, seu mandatis, & declarationibus habendis, in causis plerunque fiunt, suggestiones, iustitia postponatur: idem Dominus noster decreuit, & declarauit suæ intentionis fore, quòd deinceps.

GLOSSA PRIMA.

IN dubio Papæ intentio non est, vt velius quesitum alicui tollere. Ratio ponitur in principio, ne per varias suggestiones iustitia postponatur, quæ plerunque fiunt pro commissionibus, seu mandatis, & declarationibus habendis in causis, & ista regula est iuri diuino conformis & conueniens. Nam Achab Rex qui vineam Nabot accipit, volens illi etiam meliorem dare pro ea, vel argenti pretium audiuit à Domino, In loco in quo canes lixerant sanguinem Nabot, lantem quoque sanguinem tuum. 3. Reg. c. 21. Dixi in tract. congrue portionis, in si. est etiam iuri humano consentanea: vt inferius multis probabo exemplis.

De iure diuino non debet tolli ius alicuius.

Et sic per istum text. iudices debent se cure procedere, quòd non obstante re- no tollis

culula
ne preu
cio quid
ofit.

ofromo
edican
neutri,
non habet
caum.

In gratia si
neutri me.
tio fiet pro
uisionis al
teri facte.

Derogatio-
nes dantur
in gratia si
neutri.

re sent
is a man
i parte
oc refer
tum im
certat.

ius quæsi-
sum.

scripto Papæ non dubitent ius partibus reddere: quia si Papa contulerit beneficium duobus, & declaret postea, quod intendit & intendebat isti secundo conferre, & non primo, ea declaratione non obstante, iudicabitur pro primo. Et ita iudicavit magnum consilium super prioratu Sancti Martini de Campis Paris. quia per importunitatem & suggestionem impetrantur plerumque istæ declarationes. Sic consilium Francisc. conf. 142. habita col. 1.

Item Papa declarat suam intentionem rendere ad hoc, ut à nullo tollat ius suum. Sic dicit Papa intentionis suæ esse, in cap. Ad aures, & c. mandatum. de rescript. cap. Cum in illis. in princip. de prebend. lib. 6. ergo valebit rescriptum, in quo iuri alterius detrahitur, quia est contra concedentis intentionem.

Ratio huius regulæ ponitur hic in primæ iustitia postponatur per varias suggestiones, quæ fiunt in gratis, commissionibus, & aliis: ut in regul. & sic quomodo ius tollatur, siue ius excipiendi habeam, siue agendi, hæc regul. illud comprehendit: & hoc dicitur in sibi, ius sibi quæsitum quomodolibet tollatur. not. in l. Quones. C. de precib. Imperat. offe. & vide per Gomes. decem casus, in quibus ius quæsitum tollitur, quæ st. 20. sed casus alij sunt. ideo nec numerandi, sicut nec guttæ maris: ita sunt quidam, qui casus recensent, in quibus princeps supremus habet potestatem: hoc curiosum est, quia in omnibus, nisi repugnet iuri naturali, Divino, & gentium, ut alibi dixi: & ubi est regula, non sunt constituendi certi casus.

*Per quamcunque signaturam seu
concessionem, aut gratiam, vel
litteras Apostolicas.*

GLOSSA SECUNDA.

Papa per
litteras
suas ius
alterius nō
tollit, &
quamobrem.
Secundò hic statuitur, quod per quamcunque signaturam, seu aliam concessionem siue in literis iustitiæ, siue gratiæ, non intendit Papa ius tertij tollere: tum ne vade iura nascuntur, iniuriæ nasci

omnibus subditis equalis defensio iuris est debita. l. capitali. §. ad status. ff. de penis: & quia apud eum non debet esse acceptio personarum ca. Nouit. de iud. & illam semper solitus est referuare cautelam, ut de illis ita perueniat commodum, quod aliis non inueniat detrimentum. Extrauag. vna de concess. præb. in Extrauag. 10 an. 22. & dicit diuus Ambros. in lib. de offi. si non potest subueniri alteri, nisi alter lædatur, commodius est neutrum iuuari, quam grauari alterum. c. denique. 14. q. 5.

Interdum prouiso Papæ vocatur concessio, ut in c. vno, ut eccl. benef. ca. quanto. De his quæ fiunt à præla. hic verò generaliter pro quacunque gratia, & præstatione facta à summo Pontifice.

Aut gratiam, vel litteras Apostolicas.

GLOSSA TERTIA.

Tertio non intendit Papa ius quæsitum tollere per quacunque litteras Apostolicas, siue gratias: vnde si collationem tollatur nec possit ferat non obstante quacunque collatione, intelligitur de inualida, non de valida, ne ius quæsitum tollat. Fel. & alij in c. causam. de refer. & sic per hoc verbum litteras, habet locum hæc regulam ante litem ceptam, quam postea, & tam in iudicialibus, quam extrajudicialibus, teste Cassado. decis. 39. super hac regul. cancel. ita ut nec etiam videatur tollere possessionem acquisitam, sicut nec ius quæsitum: tum quod possessio iuris fit. l. ubi Barto. definit esse ius insistendi, & c. ff. de acquir. possess. Felin. in rub. de rescript. col. 3. Panor. in ca. Duedum. no. 1. de privileg. tum etiam quia princeps non intendit possessionibus præiudicare. l. in Cod. si per vim vel uoluntate. cap. cum nostris. de concess. præben. Oltrad. conf. 268. quæstio. & Socin. in conf. 15. in causa. num. 4. in 7. vol. col. pen. & conf. 10. mem. m. col. 6. num. 8. ibidem.

Pro commissionibus seu mandatis.

GLOSSA QUARTA.

Quartò vult hic Papa, quod per quacunque commissiones, vel mandata, aut

non tollit
primum.
ta, aut per declarationes non tollatur ius
tertij: vnde mandatum secundum non tol-
lit primum, etiam si in eo sit apposita clau-
sula Anteferri, nisi Papa derogauerit huic
regule. text. in cap. pen. de concess. prob. in 6. &
cap. quodam. de prebend. ibidem, quæ clausula
in Francia vix reciperetur: quia habemus
formam prestitutam. facit quod consuluit
Cardinal. consil. 136. factum sic se habet, vacant.
col. 1.

Aut declarationibus huiusmodi.

GLOSSA QUINTA.

Per Papæ
declaratio-
nem non tol-
litur ius
questum.
QVINTO per istum textum patet, quod
Papa non intendit tollere ius ques-
tum, etiam per suam declarationem,
cum qui declarat nihil det, sed datum si-
gnificat. l. heredes palam. §. i. ff. de testa. vnde
testis qui declarat dictum suum, non est o-
pus quod iterum iuret. Bal. & Paul. in auth.
hodie. C. de iuramen. cal. Soc. cons. 214. in causa.
col. pen. in 2. vol.

Tamen quando Papa declarata ea, quæ
non continentur in bulla seu gratia, tunc
illa declaratio non tollit ius questum, nec
recipi debet, quia non est propriè declara-
tio, sed noua concessio, quæ in præiudiciu
tertij non valet. l. qui ex liberis. §. fin. & ibi
gloss. & Barol. ff. de secundis tabulis. glo. & doct.
in l. Gallus. §. & quid si tantum. ff. de liber. &
posthum. & doct. in l. edicta. C. de edend. etiam qui
addit ius nouum efficit. l. ius autem. ff. de iustit.
& iure.

Imò quando declaratio Papæ non con-
sonat verbis declaratis, habendus est pro
circumuento: vt docet Calder. consil. 7. titul. de
rescriptis. & Felin. in c. ex parte Decani. vers. &
ob illusionem. ibidem. & in cap. Cum olim per
illum textum. columna 4. de re iudic. text. in ca.
Constituens. de rescript. nam statuere super
iam confirmatis non est proponere reme-
dium æquitatis, sed calumniam præteritis
inuenire, dicit Anchar. consil. 398. permittit in
fine. Felinus in cap. si quando. columna 1. de re-
scriptis. & quando Papæ declaratio est ini-
qua, est ipso iure nulla, & attribuenda est
circumventioni, importunitati, aut erro-
ri: vt pulchre tradit Regid. Bella. decis. 734. Et

iam, vers. Sexta ratio. & Socin. consil. 260. in cau-
sa. colum. 9. versic. ex quibus infero. in secunda
volumine.

Vnde si Papa declarauit aliquem fuisse
familiarium, qui revera non erat, illa decla-
ratio non præiudicat: vt pulchre consuluit
Paul. Paris. cons. 50. Dominus. colum. 3. vol. 4. post
Auch. dicto. cons. 398. permittit in fin.

Limitatur quando Papa declararet ea, Declaratio
quæ in scriptura prima tacite contineban-
tur: tunc declaratio illa præiudicat, & fieri
potest, etiam si tollat ius questum quia
sua declaratio non tollit ius, sed excutit &
aperit, quod latebat, nullam constituendo
nouam speciem. l. adeo. §. Cum quis. ff. de acq-
rer. domin. ideo hæc declaratio semper tra-
hitur retrò ad tempus primæ dispositio-
nis. d. l. heredes palam. vbi Paul. dicit decla-
rationes Papæ circa gratias ab eo factas
præiudicare eis, quibus ius erat iam quæ-
situm, quasi illud quod declaratur à prin-
cipio dictum fuisset: & illa declaratio fin-
gitur eodem tempore emanasse, quo ac-
tus declaratus: vt consuluit Roma. cons. 45.
super eo. Dec. cons. 229. stance constitutione. in fi-
nam quod tacite inerat, si expressum sit,
nihil debet operari. l. 3. ff. de leg. 1. cap. 2. de
elect. lib. 6. plenè las. in l. non dubium. in 6. no. C.
de legib.

Secundò limitatur quando declaratio
fieret circa circumstantiam, vel qualita-
tem actus, tunc esset licita, & nihil adde-
ret: secus si circa substantiam: tunc enim
in declaratione requireretur eadem so-
lennitas, quæ in actu primo, & personæ
præsentia contra quam fit: vt docet Ioan. de
Ana. cons. 54. Videndum est, col. 1. sequitur. las.
cons. 56. viso, col. vlt. in 3. vol.

*Etiamsi motu proprio, & ex certa
scientia.*

GLOSSA SEXTA.

SEXTO per clausulam motu proprio,
vel per clausulam, ex certa scien-
tia, non intendit Papa ius tertij tol-
lere, etiam per vtranque: nec per eas
clausulas dicitur apparere de mente
principis, quod illud ius velit tollere.
Per clausu-
lan motu
proprio &
ex certa
scientia nõ
collitur ius
questum.

de. Per literas de preb. Cardi. conf. 96. Papa. in fi. conf. 136. premitto. col. ult. nu. 22. ac conf. 142. videtur. col. pen. num. 9. Et vlt. vlt. dicit verba rescripti potius improprie sumenda esse, quam tertio praedudicare. Decis. conf. 468. Superiori anno. num. 20. Et seq. ac conf. 144. Serenissimus. col. vlt.

2 Vbi concludit feudum concessione ab Imperatore factam non valere in praedudicium agnatorum, quibus iam erat ius quaesitum: nam ea importunitate qua concessio fuit obrenta, illa quoque clausula adhibita praesumitur: ideo non valet, redicunt in simili doct. de renunciantie excepti non numerate pecunie. in l. si ex cautio. C. de non num. pec. Fel. in c. si cautio. de fid. instr. Dec. conf. 520. in causa. Quamvis haec clausula motus proprii plures alios habeat effectus, quos abunde scripsi in gl. concord. in forma mand. in verb. motu proprio. Idem dicerem si apponeretur clausula ex certa scientia, vel de plenitudine potestatis, per rationes praedictas. Etiam si diceret quod vult retrotrahi per praedicta.

3 Septimo donatio facta a principe intelligitur sine praedudicio tertij: vnde si ipse donauerit terras alicui, ille tenebitur soluere collectas civitati dari solitas: vt consuluit Alexand. consul. 125. viso titul. in 2. vol. Et conf. 35. Viso processu. col. 7. in 4. vol. Et conf. 23. Viso col. pen. in 5. vol. nec cessetur princeps velle tollere gratias, quae suum fortiter sunt effectum. c. fin. de concess. preben. in 6. Paul. Castren. conf. 340. premittis. col. 1. in 1. vol.

4 Octauo in commissioe quantuncumque generali nunquam censetur concessum, quod possit tolli ius tertij: & ideo vicarius imperialis, vel vicerex ex quacumque generali potestate hoc non potest: quod si attentaret, cum in hoc sit priuata persona. l. 3. ff. de offic. presi. poterit illi resisti. arg. l. defensionis, facultas. Et l. prohibitum. C. de iur. fisci. lib. 10. Cuius. conf. 158. visis in 1. quae. & hoc aliquando allegauit contra quendam proregem, qui me grauate postea respexit: ob id potest ab eo tunc appellari ad parlamentum, imo non valet declaratio Papae, vel regis in praedudicium tertij. Arch. conf. 398. premitto, in fin. Et Decis. in

capit. Pastoralis, in fin. de except. 5 Nono remissiones delictorum, quas gratias vocamus, quae fiunt a principe nunquam trahuntur ad remittendam partem applicandam vel applicandam. arg. c. quauis. de rescr. in 6. Fel. in c. super eo. de offic. deleg. las. in l. venia. C. de in iur. oc. Dec. conf. 520. in causa. ob id solet princeps in gratia exprimere ista verba, Quittos, remittos, & pardonmons les faitz, & cas desusdictz, auet, route peine, anende, & offense corporelle, criminelles & ciuile, en quoy pour occasion dudit cas il pourroit estre encouru enuers nous & enuers iustice, &c. satisfacion faicte a partie ciuilement tant seulement, si faicte n'est, &c. De hoc scripti in ordinat. reg. rub. de gratias, in interpretatio. l. vnic. in prefatio. num. 35. Et seq. C. de sent. que pro eo quod interest.

6 Decimo legitimatus a principe quamvis possit succedere patri, tamen si legitime morietur post mortem patris, illi non succedit, quia ius quaesitum agnatis patris illi non intendit tollere. Bari. las. Et alij, in l. non succedat. ff. de lib. & posthum. dit. Gallus. Et quid si tantum. ff. de lib. & posthum. dit. Francisc. conf. 138. habua, & Cuius. conf. 168. Reuerendus. col. 2.

7 Undecimo vasallus negans feudum, & vt dicunt de fauouans son seigneur, perdit feudum. §. vasallus. in 2. si de fundo defuncti contentio fuerit inter do. & agnat. vasal. nisi in quibusdam casibus descriptis per Boer. in §. 13. Et seq. de consuet. feud. in consuet. Biur. & si impetrauerit literas Regias, vt eo non obitante, non priuetur feudo: illae literae non comprobantur, nec interinabuntur, quia incuiles.

8 Nam Rex non videtur velle tollere ius quaesitum, per inficiationem, & vt vulgo dicam, par le desadueu. capit. 1. de reb. eccles. non alienand. in 6. quod est notandum: quia vidi in causa ardua dubitari: & dicunt quidam interuenisse Arestum in Arestum. rem domi. Ioan. Berthou doctoris in Medicina contra Sanguin prepositum Siluane ten.

9 Duodecimo priuilegium motu proprio concessum extenditur ad litem pendentem, etiam si de ea non fuerit habita mentio. glo. sing. in l. Qui autem. ff. si quis cautio. Sum ad litem

Quod

Donatio principis intelligitur sine praedudicio.

Vicerex non potest ius quaesitum tollere.

Gratia non remittit partem applicandam nec interest.

Legitime post mortem patris illi non succedit.

Negans feudum perdit feudum, nisi in quibusdam casibus descriptis per Boer.

Priuilegium motu proprio concessum extenditur ad litem pendentem, etiam si de ea non fuerit habita mentio.

pendentem Quod est verum, si nulli afferat praedictum, alias contra, per dictam regulam, quod iuri tertij non videtur princeps derogare, ut hinc hoc dicitur in tit. de lapsis & dispensa. §. qualiter, versu dicitur ergo. R. ferr. Ioan. Staphil. in tract. de lucris gratis. rubri. de effectu & vi clausularum. fol. 85. versu. secundum principalem.

Concessio facta minori militi, vel pice cause, intelligitur sine praevicatio. 10 Decimotertio haec clausula etiam intelligitur in concessione facta minori vel militi. *L. impuberi. ff. de administrato. tutor. l. as. in l. beneficium. col. 4. nu. 20. de constit. princ.* etiam si concessio fuerit facta intuitu pice cause. *Alex. in l. pactum quod dotali. col. 2. Cod. de pactis. Gomez. in hac reg. quaest. 11*

11 Fallit quando de voluntate concedentis constaret, quod vellet praedictum tertio. *l. 2. §. merito. ff. de quid in loco publ. fiat. vbi princeps non solet concedere, sed si concesserit, valet: sed hoc facile non concedit princeps. l. 2. de natal. restituend. ergo si concedat, videtur valere, & hoc consului Paul. Castrensis. conf. 178. donatio. col. 2. in prima parte.*

12 Et tunc tertio praedictum abitur in illis casibus, in quibus de iure potest, de quibus scribitur, in ca. que in eccles. de constit. & maxime in beneficiis, in quibus Papa habet plenariam potestatem. *ca. 2. de praebendis in 6. §. gloss. sing. in cap. cum dilectis. in verb. nec iuris. de consuetud. §. glo. regula. huius Cancellaria firmat.*

13 Ego tamen putarem contra, quia licet Papa in illis beneficiis plenariam habeat potestatem conferendi, vniendi, diuidendi, & aliam iure disponendi, tamen ius parti quaesitum tollere non intendit, nec potest sine peccato, *ut plene scripsi in tract. nomina. q. 26.*

14 Nam quae iustitia potest esse, ut alicui tollatur beneficium tot laboribus acquisitum sine causa. *ca. super hoc, de renuncia. Spe. decidit Card. Zabara. conf. 142. punctis quaest. col. 2. nu. 3. & seq. & hoc esset exercere potestatem ad destructionem non ad aedificationem: quae tamen aedificatio Papae incumbit: ut diuus testatur Paulus. in suis Epistolis, alioqui species esset tyrannidis, quae procul a summo Pontifice debet esse.*

15 In leuibus forte & paruis toleratur ta-

lis derogatio in praedictum tertij in magis vero nequaquam. *per gl. in d. §. si quis a principe. l. scio. de integ. restit. ff. & in l. sed cum ab hered. ff. ad Trebel. quam notat. additio ad Panor. in c. suggestum. de decimis. & l. as. in l. beneficium. col. 4. ff. de constit. princ. facit gl. in c. cum olim. in verb. praedictum, de consuetud. Cardin. in cap. mandatum. 7. nota. de rescriptis. sed nec in hoc etiam alteri praedictum honestum est, nec secundum Lucam.*

16 Imo quando Papa vel princeps tollit ius quaesitum alteri, de plenitudine potestatis, tenetur illi de simili beneficio providere, vel de re aequivalenti. *l. 2. Cod. quibus ex causis seruit. pro premio liberta. accip. gl. & pensare de ibi Baldum ca. 1. no. de alaudis. columna 5. nu. equiu. 21. in feud. gl. in h. si locus. §. fin. ff. quemadmodum seruitutes amittantur. alioqui iniuste agit, & tenebitur reddere rationem Deo Optimo Maximo.*

17 Secundum non procedit, quando Papa contraxisset cum parte recipiendo multa pecunia pro bulla, seu compositione, tunc poterit addere clausulam in signatura placet, quatenus tollatur ius quaesitum: & tunc si fuerit ius quaesitum per ius positium, Papa derogabit, secus per ius gentium. *gl. singul. in l. 2. c. de precib. Imperat. offerend. l. item verberatum, de rei vendicat. quod intelligere verum de iure, quaesito pontifici, sed alteri tertio, vix in Francia ex hac causa in foris iudicio sustineretur: quamuis hoc expresse scribat Io. Staphil. in tract. de lucris instit. fol. 162. versu. in super inter alias. rub. de lucris instit. per ea que supra scripsi in l. h. nu. 11.*

18 Tertio limitatur quo ad ius quaerendum spe non approbata: quia iste text. dicitur ius quaesitum, ergo quaerendum potest sumendo argumentum a contrario. *c. cum Apostolicas de his que sunt a pra. la. l. v. ff. de offic. eius. hoc docet Ang. conf. 264. do. Papa.*

19 Vnde potest derogare Regulae de 20. diebus, quamvis possit venire in praedictum illius, qui habebit collationem per obitum. *arg. h. qui aut. ff. que in fraud. credit.*

20 Et idem de legato conclusi in glossa concord. in §. praefatione graduati, in verbo vacare de colla. itaque Papa tunc a iure quaerendo potest etiam sine causa excludere.

Quando princeps aufert rem vni, con- ex pensare de ibi Baldum ca. 1. no. de alaudis, columna 5. nu. equiu. 21. in feud. gl. in h. si locus. §. fin. ff. quemadmodum seruitutes amittantur. alioqui iniuste agit, & tenebitur reddere rationem Deo Optimo Maximo.

Ius quaerendum princeps tollit.

quia hoc facit iure suo. Bald. in l. 2. C. de iuris facti ign. Et refert Carol. Ruin. conf. 70. quia id. in 5. vol.

22 Vbi dicit quod si spes esset approbata, utpote quia aliquis est proximus alicuius, non poterit Papa auferre successione illi, quominus tanquam proximus succedat: ut dicam inferius in rescripto legitimatio- nis. Et consuluit Petr. Paris. conf. 5. vno. nu. 96. in 4. vol.

23 Item valet concessio principis, ut quis possit molendinum construere in flumine publico, licet alteri molendino praeiudicetur. Bal. conf. 71. casus talis est, in 1. vol. doct. in l. quominus. ff. de fluminib.

24 Valet etiam gratia facta delinquenti, licet bona fuissent acquirenda alicui Baroni, vel Duci, ut tenet lo. Gallus. in q. per d. r. q. 254. Sed ego non inueni in libro meo: licet hoc referat Imbert. in insti. Fore. pag. 62. lib. 1. sed pro hac sententia est text. in c. cum secundum leges, de heret. in 6. doct. ple- ne in l. seruus. vbi etiam addi. C. de pact.

25 Quarto limita quando alias concessio nihil operaretur. Cald. in disput. incipien. Dominus Papa. col. 12. vnde si Papa mandat duas ecclesias vniri, intelligitur etiam cum praeiudicio tertii, sequitur Felin. in c. Super eo. de offi. deleg. Paul. Paris. conf. 70. in herendo. col. 1. Et seq. in 1. vol.

26 Intellige in his quae arbitraria sunt principi, & manualia: secus in aliis: vno. Aleras. in tract. de praesum. reg. 3. praesum. n. per illud quod no. Abbas Panorm. conf. 84. illud in summa. vol. 1. vbi valet rescriptum principis ex certa scientia confirmans donationem non insinuatam: & tenet etiam in praeiudicium filiorum, quibus erat ius quaesitum spe probabili: quia ista solemnitas est introducta de mero iure positiuo, quod est principi arbitrium.

27 Et istud est notandum pro ordinatione nouissima, quae vult non valere ordinationes sine insinuatione, sed vix in regno Franciae non reciperetur: quia non est aequum, ut donatio non insinuata valeat contra legem regiam & iura: ideo non comprobaretur rescriptum.

28 Quinto ius ad tempus duraturum

tollere potest: ideo non obstante commenda sex mensium facta per ordinarium illi derogando, conferret alteri. cap. nemo de in- cept. de elect. lib. 6. facit l. pro parte. §. versum. ff. de in rem verso. vbi gl. allegat alia iura similia. ibi licet ea videre.

29 Sexto etiam iuri secundario, & quadam occasione competenti derogare potest, sed non tollit ius principaliter quaesitum. l. si quis nec causam. ff. si cert. pet. vbi plene doct. Et Gomez. q. 3. distinguit, etiam moratorium cautionem concedere potest. l. quoniam. C. de precib. Imper. offer. plene scripsi in tracta. de lit. dilator. in 2. tom. consil. Reg.

30 Septimo ex causa publicae utilitatis etiam non procedit, multa enim pro hac utilitate introducta sunt quae de iure communi non procedunt. l. non si verberatum. §. ff. de rei vend. l. Lucius. de euct. Bart. in l. fin. C. si contra ius. Paul. Castr. conf. 178. donatio. col. 1. in 1. part. facit l. si quis in graui. §. verum. ff. de Senatus consult. Syllan. doct. in l. conueniam. ff. de pact.

31 Octauo quando ex voluntate principis res fuit alicui quaesita, & ipse fuit causa quaerendi, tunc sola voluntate potest auferre, sicut sola voluntate illi voluit acquirere: quia omnis res per quascunq; causas nascitur, per eas & dissoluitur, reg. 1. de regulis iuris. in Decret.

32 Vnde inferunt doct. quod dominium acquisitum ex praescriptione auferre potest. An. in d. l. Lucius. ff. de euct. Bal. in l. h. col. 2. C. semen. rescindi non posse. Sic consuluit Francis. conf. 138. habita. col. 2. n. 5. quod tamen parum congruere videtur principis humanitati, nec ego huic sententiae acquiesco: ut alibi scripsi de hoc in tit. de praescrip.

33 Nono potest reservare beneficium, vnde potest vel vnire viuenti adhuc possessore, & illi rest. Papa facultatem resignandi auferre, sed non beneficium fructus beneficii. Clem. 7. na. de reb. eccl. non viuentis alienand. scripti in materia vno. infra, quam uis Gomez. videatur hic tenere contra. De absolua. p. posse. quae st. 9.

34 Decimo princeps de potestate absoluta iustert u tollere potest: etia sine causa, etiam si agatur de graui praeiudicio. glo. quae sum. Et doct. in l. h. C. contra ius. Et doct. in l. quoniam. collat. de precib.

Constru-
ctio molē-
dini valet,
licet alteri
praeiudi-
cetur.

Gratia de-
linquenti
licet bona
essent ba-
roni vel a-
lii acqui-
renda.

Rescriptū
confirmās
donationē
non insinu-
atam non
ualet.

Ius ad re-
pus dura-
turum Pe-
parollu.

Seri secu-
dario an-
princeps,
derogare
posse.

Utilitas
publicae
gratia pu-
blice
rest. prin-
cipis ius
quaesitum
tollere.

Vnde po-
tente
beneficium
non viuentis
possessione
De absolua-
re an p. posse
ceps ius
quaesitum
collat.

de pretib. Imperat. offeren. Innoc. Et alii in c. que in ecclesiis de cons. refer. Franc. cons. 174. in causa. col. 2. nu. 9.

35 Sed ista potestas absoluta, est potestas quæ verius diabolica dici potest: proccedit enim à potestate iniuriosa, & est contra legem diuinam: de qua superius dixi de Naboth, estque contra legem naturalem, ciuilem & canonicam: ideo qui illa vtuntur in effrenata dominatione nechon consultores eorum, qui suggerunt, & actus eorum diabolici sunt: quos nisi respuerint, possidebit infernus vbi erit fletus & stridor dentium. Intelligite hæc, qui consultis principibus placetia, & vobis in futurum plurimum horrenda præparatis.

Ius conditionale princeps tollit.

36 Vndecimò ius quæsitum purè Papa hic tollere non intendit: secus de iure conditionali, & in pendenti existente. l. si ita scripsisset. ff. de leg. 2. hoc expressim tradit Ludouic. Roma. cons. 256. approbo. in fin. quem sequitur Felin. in ca. super iuris. colu. 7. num. 1. in 5. reg. de rescriptis. quia est ius quærendum non verè quæsitum, & potest quæri & non quærì, argum. l. cum ad præsens. ff. si certi. per. sic consuluit Paul. Paris. cons. 5. vno. num. 96. in 4. volum.

Ius ad rem Papa tollere potest.

37 Duodecimò limitatur in iure ad rem, quod Papa tollere potest. cap. fin. de concess. præb. lib. 6. vt fortè si quis requisuisset sibi conferri vi mandati, aut nominationis, & illud acceptasset: secus si competeret ei ius ex collatione absentis facta. ca. si tibi absentis. de præb. lib. 6. vel ex electione, vel præsentatione: quia licet ante acceptationem non sit ius in re quæsitum, vt suum dici debeat beneficium. vt d. c. si tibi, tamen Papa non intendit illud ius tollere, vt docet Gomel. q. 1. per decisionem Roze, quam allegat, sed eam non reperio.

Ius in re vel ad rem quando quæritur.

38 Et ius dicitur quæri ad rem per mandatum, nominationes, collationem nondum acceptatam, optionem, præsentationem, electionem: & in decem casibus conscriptis per Gomel. in d. q. huius regul. ius in re per collationem, vel aliam prouisionem acceptatam. d. cap. fin. de concess. præben. in 6.

Ac etiam ante motam litem à sanctitate sua emanauerint, vel de eius mandato faciendas, nulli ius sibi quæsitum quomodolibet tollatur.

GLOSSA SEPTIMA.

Vltimò hic ampliat Papa, quòd etiam siue ipse concesserit literas ante litè motam, siue postea ab eo emanauerint siue ab altero, de mandato tamè eius, quia postquam ipse non vult ius quæsitum tollere, ipse videlicet magister & dominus, multò minus vult concedere, vt alius tollat suo mandato non enim dat pleniorè potestatem, quàm habeat, & sibi retineat. c. Dudum. de præb. in 6.

2 Addere hic operepretium arbitror regulam hanc videlicet, quòd non sufficit repellere aduersarium probando eum nõ habere ius, sed oportet quoq; probare se ius habere in beneficio, quòd aliquis petit. ca. olim. in fi. de reser. nam is qui hereditatem vel partem hereditatis petit, ius suum ex eo non meretur, quòd possessor occupauit, sed suo iure. l. si pars hereditatis. ff. de hereditatis actione. per. tum quia beneficium ecclesiasticum non potest obtineri sine canonica institutione. c. 1. de reg. iur. in 6. tum quia in ius in possessionem sine titulo in beneficiis non fit: ne ad ea vitiosus detur ingressus. ca. vno. de eo qui mittitur in possessionem. 6. gl. in c. fin. in verb. debet. i. i. i. in 6. Bertr. cons. 133. v. so processu. in 25. in 2. vol. ex prima editione.

Regula quod non sufficit repellere aduersarium probando ius non habere.

3 Vnde dicit Inn. in c. Abbate. colu. 1. de verb. sign. quòd si fuero in possessione beneficii, & dubitem in eo molestari ab aduersario, qui nullum ius habet: non tamè possum agere, vt declaretur ipsi nullum ius habere, etiam si hoc verum sit, si ego nõ habeam ius: quòd est notandum secundum Alexan. in l. si iurata. §. eleganter. col. 15. ff. de dam. infecti. vt refer. Fel. in d. c. olim. col. 6. num. 10. de rescriptis.

Confessio aduersarii in beneficio non dat titulum.

4 Imò in beneficii aduersarii confessio non dat titulum alteri aduersario etiã si is aduersarius confiteatur me ius habere, & se nullum habere. verò coadiuuat: per gl. sing. in c.

Secun... o an... cept... gare... it... itatis... lice... cia po... prin... ius... steum... ere... ire pa... Papa... beneficii... uente... fessor... absolu... potesta... an præ... os ius... c. iuram... llat.

in e. duobus in verb. Non appareat, de rescrip. in 6. ubi a l. i. & hoc dicit Aufr. in decis. Tolos. q. 4. 7. quia titulus ab aduersario non datur, sed a superiore collatore. cap. de regul. iuris in 6. cap. lib. 10. de preb. scripti in tract. n. m. i. q. a. n. u. & seq.

5 Sic nec statur confessioni coniugis confitentis impedimentum. cap. super eo. de eo qui cogit. consuet. qui. vxor. sua. tamen confessio beneficiati bene nocet confitenti, licet non det alteri ius. cap. ex ore. de his que sunt in a. or. parte Capit. cap. 1. & 2. de confess. Dom. in d. h. cap. 1. 3. & de eo qui mittitur in possess. lib. 6.

Confessio parvis sufficit ad obtinend. possessorium.

6 Licitur primo in possessorio: nam partis confessio sufficit ad obtinendum possessorium, teste Anto. Buir. in cap. in literis. col. 3. num. 24. v. n. nunquid auct. colereur, de reg. i. poliar. probat de R. pa. in lib. respon. 2. de rescrip. cons. 3. in hoc iudicio. tamen quia hoc possessorium habet militam causam proprietatis. g. d. in verb. de liberis. l. 2. §. que dam. ff. de interd. ob id sine titulo non adiudicaretur possessio alicui per confessionem aduersarii, sed sequestraretur, donec aliquis produceret verum. vel coloratum titulum. docet Boer. in decis. Burdegal. quest. 89. mot.

Impetrante gratiam si neutri sufficit repellere aduersaria.

7 Secundo non procedit in hoc rescripto sineutri. Si enim neutrius est acquisitum. tunc impetranti adiudicabitur beneficium, & licet Fel. in d. e. Olim. colu. penult. & sufficit ad repellendum ad aduersarium probare eam ius non habere. nam si ius non habeat. ego habebit per impetrationem.

Actore non probante, reus etiam in beneficiis absoluitur.

8 Quod est verum, si illud rescriptum si neutri. validum esset, secus si inutile, forte quia subreptitium, tunc non auferetur possessio ei, qui est in possessione.

9 Ideo quando constat de non iure agentis, licet reus ius non obtineat, tamen absoluetur ab actoris impetratione, per l. si. C. de retr. vbi non curamus de iure possessoris, si non constat de mente petitoris. Actore enim non probante reus absolui debet. l. qui nec iura. C. de eden. etiam in beneficiis, quia melius est istum remanere in possessione, quam si alter vitiose ingrederetur eandem. vt decidunt do. de Ro.

decis. 419. nota in reus. in antiq. [Sub tit. de except. decis. 7.]

10 Intelligendum est quando ageretur possessorio retinenda, vt in hoc Regno regulariter, & ad hoc edita lex Regia, que est in rubr. Des causes possessoires beneficiales. art. 6. vbi alia scripti.

11 Et quamuis in hoc interdicto retinenda quilibet sit actor & reus. l. in tribus. ff. de iudic. tamen is dicitur actor, qui literas in casu sine impetrauit, & petit, vt ibidem scribitur. & sic is qui non impetrauit, erit absoluendus, quod est notandum.

12 Sed si ageretur possessorio adipiscenda, vel restituenda, non daretur possessio, nisi habenti titulum, ne vitiosus pateat ingressus. per c. vnum. de eo qui mittitur in possess. lib. 6. sed sequestratur beneficium, donec veniet aliquis verum habens titulum.

13 Item renuncians liti non dat ius ad aduersario, licet non possit amplius agere. l. postquam liti. C. de pact. vt de Bertran. cons. 333. col. penult. vbi 2. ex prima editione. Et per hoc intelligitur renunciare instantie, non autem iuri, quod debet renunciari in manibus collatoris. c. Admonet. & per totum. de renuncia. lmo. in c. Veniens. ibidem. iacob. in d. l. postquam liti. [Titulus enim non acquiritur etiam per transactionem, sed per canonicam institutionem. c. si quando de offic. de leg. c. a. de reg. iur. in 6.] Alia breuitatis gratia pretermittam. Et quia plurima scripsit d. Gomef. ad eum nunc te reicio, gratias Deo immortalis perpetuas agens.

Renunciatio non dat ius aduersario.

De Commenda.

Superius diximus varios modos, quibus in titulum Papa prouidere solet, nunc dicamus quomodo prouideat per commendam.

2 In commendam tunc concedi beneficium dicitur, quando in custodiam, seu custodia causa datur. c. nemo, de electio. in 6. datur quam & sicut is, qui in rem habet custodia causa, non facit fructus suos, ita nec is qui in commendam habet, sed rationem de illis reddere debet. ca. placuit. no. quest. 3. nisi Papa dixerit, quod fructus possit in suos vsus

Beneficium in commendam datur quam conceditur.